

Drinkwaterkwaliteit blijft aandachtspunt, zeker in de winter

dr. Guillaume Counotte, veterinaire toxicoloog

Goed drinkwater is erg belangrijk. Dit geldt niet alleen voor mensen, maar ook voor paarden. Toch wordt nog te weinig aandacht besteed aan de kwaliteit van het drinkwater van paarden. En dat is jammer, want zeker paarden hebben goed water nodig. Maar wat is goed drinkwater nu precies?

Water als probleemveroorzaker

Water van slechte kwaliteit kan zorgen voor problemen bij uw paarden. Een slechte waterkwaliteit leidt tot verminderde voeropname en dat veroorzaakt weer minder groei en meer gezondheidsproblemen. Goed drinkwater moet aan een drietal eisen voldoen:

- Het moet smakelijk zijn, dat wil zeggen: de paarden moeten het graag willen drinken.
- Het moet beschikbaar zijn op de plaats waar de paarden gewoonlijk drinken: de leidingen mogen niet verstopt zijn en de drinknippels moeten goed stromen als het paard wil drinken.
- Het water mag niet schadelijk zijn. Dit spreekt eigenlijk voor zich: groei en gezondheid van het paard mogen niet in gevaar komen.

Smakelijkheid

De smakelijkheid van het water wordt bepaald door ijzer, hardheid, zout en ammonium. Als een of meerdere van deze parameters verhoogd zijn, is het water minder smakelijk en zal het paard minder water gaan drinken. Dat betekent ook dat het paard dan minder zal gaan eten.

Beschikbaarheid

Verhoogd ijzer en verhoogd mangaan zorgen ervoor dat leidingen verstopt raken en zijn dus van invloed op de beschikbaarheid van het water. Ook is de kans dan veel groter dat bacteriën in de leidingen gaan groeien.

Schadelijkheid

De schadelijkheid van het water wordt onder andere bepaald door nitriet. Ammonium

en nitraat kunnen door bacteriën worden omgezet naar nitriet. Daarom worden ze altijd meegenomen in de beoordeling voor het risico op schadelijkheid. Ook sulfaat en (waterstof)sulfide geven een indruk van de schadelijkheid van het water. Als zowel sulfaat als sulfide aanwezig zijn, wordt het water direct afgekeurd. Sulfaat kan door bacteriën worden omgezet naar zwavel en sulfide. Het bepalen van zwavel is niet zinvol omdat zwavel slecht oplost in water en niet direct schadelijk is. Verhoogd sulfaat kan ook de reden zijn van weke mest. Een verhoogd totaal kiemgetal zegt iets over de algemene hygiëne van het water. Als er ook *E. coli*-bacteriën worden aangetroffen, kunnen er ook andere ziekmakende bacteriën en virussen in het water zitten. Dan wordt het water al snel als 'ongeschikt' beschouwd.

Winterkoliek

Een paard laten drinken is niet altijd zo eenvoudig. Paarden drinken het liefst uit open bakken (bijvoorbeeld emmers). Er zijn ook voor paarden diverse drinksystemen met bakjes en nippels te koop. Maar in de winter kunnen problemen ontstaan. Pony's kunnen in de winter zelfs van sneeuw in plaats van water leven als er geen of onvoldoende water is. Voor paarden geldt dit niet! Voordat een paard gaat drinken, moet het wel een dorstgevoel hebben. Dit is niet altijd vanzelfsprekend. Bij lage temperaturen kan het gebeuren dat er een soort vicieuze cirkel ontstaat: het paard heeft minder gevoel voor dorst, het paard zal minder drinken, de organen worden minder

doorbloed doordat het paard minder vocht binnenkrijgt dan nodig en daardoor wordt het dorstgevoel nog verder onderdrukt. Door een mindere doorbloeding van de darmen kan ten slotte koliek ontstaan. Dit wordt ook wel winterkoliek genoemd.

Geforceerd drinken

Ook na geleverde inspanning is het van belang dat het paard weer snel vocht opneemt. Een paard zelf rustig laten drinken kan verkeerd uitpakken. Men dient het paard dan geforceerd te laten drinken. Dit kan door een emmer met water vlak bij de mond te houden. Gebruik dan water van kamertemperatuur en zeker niet water dat te koud is. Het paard zal op deze manier sneller herstellen dan wanneer het zelf kan bepalen of en hoeveel het drinkt. De smaak van het water is dan ook van belang.

Warm of koud

Bij paarden is geconstateerd dat als ze geen keuze hebben, ze in de winter meer warm water drinken dan koud water. Wanneer ze de keuze hebben, geven ze echter de voorkeur aan het koude water. Dit vinden ze blijkbaar lekkerder. Als u paarden meer water wilt laten drinken, is het dus beter om warm water te verstrekken als enige waterbron. Voor paarden geldt bovendien dat wanneer na flinke inspanning te veel koud water wordt gedronken, er grote kans op koliek is. Paarden moeten dan over een periode van één tot twee uur het water drinken. Dan maakt de temperatuur van het water niet meer veel uit. De smaak is wel nog steeds van belang!

Wat kunt u zelf doen om de waterkwaliteit te verbeteren?

- Maak de drinkbakken regelmatig schoon.
- Paarden drinken het liefst uit open systemen. Maar zorg ervoor dat er geen uitwerpselen in de drinkbak kunnen komen.
- Maak de leidingen schoon door ze goed te spoelen. Ontsmetten is meestal niet direct nodig. Als schoonmaken niet voldoende is, moet u de leidingen desinfecteren. Zorg er dan voor dat paarden hier niet van drinken.
- Soms kan het helpen om aanvullende voorzieningen te treffen zoals het plaatsen van filterinstallaties. Vooral wanneer het water te veel ijzer bevat kan dit effectief zijn.
- In te warm water zullen bacteriën zich sneller ontwikkelen. Te koud water (minder dan 5 graden Celsius) kan leiden tot koliek.

Waterkwaliteit

Het is dus belangrijk om altijd goed op de waterkwaliteit te letten. Dit kunt u zelf doen door de kleur en geur van het water in de gaten te houden. Maar de meeste problemen zijn niet met het blote oog zichtbaar! Ook helder, reukloos water zonder neerslag kan schadelijke bacteriën bevatten. Professioneel onderzoek is de enige manier om zekerheid te krijgen over de waterkwaliteit.

GD Waterpakket Hobbydieren

Het GD Waterpakket Hobbydieren is een goedkope en snelle manier om de kwaliteit van leiding-, bron- en slootwater te beoordelen. Door middel van drie zelftesten krijgt u een goede eerste indicatie. Met de buisjertest, geschikt voor leidingwater en bronwater, bekijkt u de kleur, geur, helderheid en bezinsel van het water. U neemt op verschillende plaatsen monsters, zodat u precies weet waar eventuele problemen zich voordoen. Met de sloottest kunt u de kwaliteit van uw slootwater testen. Aan de hand van een checklist kunt u controleren of er mogelijke problemen zijn met het water. De derde test, de stripjertest, meet zuurgraad, carbonaat hardheid, totale hardheid, nitriet en nitraat. Door een teststrip in het water te dompelen, kunt u deze waardes aflezen. De benodigde materialen voor deze testen zijn allemaal te vinden in het GD Waterpakket Hobbydieren. Het pakket kost € 14,95 en is te koop bij alle Boerenbond- en Welkoopvestigingen in Nederland en via de webwinkel van de GD: www.gd-winkel.nl.

Afhankelijk van de resultaten kunt u verdere stappen ondernemen, bijvoorbeeld een onderzoek door de GD. Bij het waterpakket krijgt u ook een boekje met handige tips om de waterkwaliteit gemakkelijk te verbeteren.

